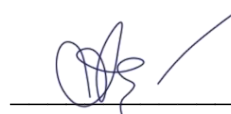

БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра соціальної роботи та інклюзивної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

Катерина ПЕТРОВСЬКА

«29» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

підготовки здобувачів I рівня вищої освіти

П03

ПРАКТИКА В ДЕРЖАВНИХ ТА СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБАХ (ВИРОБНИЧА)

Спеціальність 231 Соціальна робота

(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма Соціальна робота та соціальна педагогіка,
Соціальна робота та практична психологія

(назва освітньо-професійної програми)

Факультет дошкільної, спеціальної та соціальної освіти

(назва факультету)

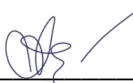
Запоріжжя, 2025 р.

Програма розроблена з урахуванням «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» (Наказ № 93 МОН України від 08 квітня 1993 р.), «Положення про практику здобувачів вищої освіти в Бердянському державному педагогічному університеті» (Наказ № 8 ректора БДПУ від 19 лютого 2024 р.), «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Бердянському державному педагогічному університеті» (Наказ № 73 ректора БДПУ від 27.10.2021 р.).

Розробник: ст. викл. Наталія Мацейко.

Програму практики погоджено проектною групою освітньо-професійної програми «Соціальна робота та соціальна педагогіка», «Соціальна робота та практична психологія» та схвалено на засіданні кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти від «29» серпня 2025 року (протокол № 1)

Завідувач кафедри соціальної роботи
та інклюзивної

(підпис)

Катерина ПЕТРОВСЬКА
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньо-професійної програми
«Соціальна робота та соціальна педагогіка»

(підпис)

Анастасія ТУРГЕНОВА
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньо-професійної програми
«Соціальна робота та практична психологія»

(підпис)

Катерина ПЕТРОВСЬКА
(прізвище та ініціали)

© БДПУ, 2025 рік

© Н. Мацейко, 2025 рік

Опис програми

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітньої компоненти	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань <u>23 Соціальна робота</u> (шифр і назва)	Обов'язкова	
	Спеціальність <u>231 Соціальна робота</u> (шифр і назва)		
Модулів – 1	Освітньо-професійна програма: <u>Соціальна робота та соціальна педагогіка,</u> <u>Соціальна робота та практична психологія</u>	Рік підготовки	
Змістових модулів – не передбачено		3-й	3-й
Загальна кількість годин – 180		Семестр	
Мова навчання: українська		5-й	5-й
	Освітній ступінь: <u>бакалавр</u>	Лекції	
		–	–
		Практичні, семінарські	
		–	–
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		–	–
		Індивідуальні завдання:	
		–	–
	Вид контролю:		
	залік		

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета практики: засвоєння технологій соціальної роботи з різними категоріями клієнтів, перетворення засвоєних теоретичних знань у систему практичних навичок й умінь соціального працівника, формування ціннісного ставлення до майбутньої професії.

Завдання практики:

- поглибити й розширити знання про роботу соціальних установ, соціального працівника;
- сформувати вміння та навички ведення організаційної, науково-педагогічної, практичної, дослідницько-аналітичної, посередницької, комунікативної діяльності в рамках спеціальності;
- відпрацювати навички професійної діяльності соціального працівника — постановка мети соціальної роботи з клієнтом, визначення методів й інструментарію, технологій соціальної роботи стосовно конкретного випадку, реалізація програми допомоги;
- удосконалити особистісні та професійні якості у процесі практичної діяльності, сформувати громадянську позицію майбутнього фахівця;
- розвинути творчий підхід до виконання професійних обов'язків і навичок самостійної професійної діяльності.

Основні результати практичної діяльності та компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

№ з/п	Програмні компетентності	Компетенції	Програмні результати навчання
1.	ЗК-4	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ПР-3 Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.
2.	СК-6	Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.	ПР-14 Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.
	СК-10	Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.	ПР-8 Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному,

			регіональному та місцевому рівнях.
	СК-16	Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.	ПР-19 Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

При розробці програми були використані матеріали Асоціації соціальних педагогів і соціальних працівників, навчальні й учбово-методичні посібники, рекомендації з організації практики студентів у вищих професійних освітніх установах за напрямом 6.130102 «Соціальна робота» Ю. Бочарової, Л. Галагузової, І. Гусякової, Т. Зимової, Т. Золотарьової, Н. Іванової, В. Клушиної, М. Ткаченко та ін.

Програму практики розроблено для здобувачів денної та заочної форм навчання.

Етапи проходження практики в державних та спеціалізованих соціальних службах (виробничої)

Основні етапи	Завдання й зміст діяльності здобувачів
1. Підготовчий етап	1. Вивчення й освоєння здобувачами основних базових курсів блоків загальнопрофесійних дисциплін, дисциплін професійної та практичної підготовки за спеціальністю 231 Соціальна робота. 2. Вибір здобувачами установ для проходження відповідного типу практики; укладання договорів з адміністрацією на проведення практики здобувачів Бердянського державного педагогічного університету. 3. Проведення установчої конференції, на якій здобувачів знайомлять з метою й завданнями практики, термінами її проходження, установами, що виступають базами практики тощо.
2. Основний етап	Детально визначається зміст програми практики; відбувається знайомство з установою, складання її візитної картки; оформлення і ведення щоденника практики, у якому відображається план роботи здобувача, основні види діяльності відповідно до програми практики та плану діяльності установи, консультації із груповими керівниками та ін.
3. Підсумковий етап	Оформлення здобувачами необхідної звітної документації. Надання звітної документації на перевірку груповим керівникам. Проведення заключної конференції, на якій підводяться підсумки роботи здобувачів. Практиканти обмінюються враженнями, оцінюють свою діяльність, висловлюють зауваження й побажання. Кожен здобувач виступає з підсумковою доповіддю за результатами практики. Групові керівники оголошують здобувачам підсумкові оцінки.

Бази практики

Базами практики здобувачів вищої освіти є державні та спеціалізовані служби, установи, організації системи соціального захисту населення, серед яких: Центри соціальних служб; Служби у справах дітей; територіальні центри соціального обслуговування (надання соціальних послуг); Управління праці та соціального захисту населення; Центри комплексної реабілітації осіб з інвалідністю; Центри зайнятості; Пенсійні Фонди; соціальні центри матері та дитини; центри соціальної підтримки дітей та сімей; денні центри соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/

або насильства за ознакою статі; спеціалізовані служби первинного соціально-психологічного консультування осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі тощо.

На період дії воєнного стану у виняткових випадках передбачено проходження практики здобувачами на базі профільної кафедри закладу вищої освіти, що здійснює професійну підготовку соціальних працівників (кафедра соціальної роботи та інклюзивної освіти Бердянського державного педагогічного університету), та відповідно – виконання альтернативних завдань, передбачених програмою практики. Дане положення стосується здобувачів, які на період проходження практики знаходяться на тимчасово окупованій території/території ведення активних бойових дій.

***Альтернативні завдання в програмі практики позначено курсивом (Розділ 2. «Зміст та характер діяльності здобувачів вищої освіти»).**

2. ЗМІСТ ТА ХАРАКТЕР ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

№ з/п	Завдання	Види діяльності	Форма звітності	Терміни виконання
Підготовчий етап				
1.	Підготовка здобувачів до проходження практики в державних та спеціалізованих соціальних службах (виробничої).	– Актуалізація знань з отриманих дисциплін; – Ознайомлення з програмою практики; – Оформлення щоденника; – Заповнення анкети «Чого я хочу навчитися на практиці?»	– Щоденник практики (Додаток А), (Додаток Б); – Анкета «Чого я хочу навчитися на практиці?» (Додаток Д)	
Основний етап				
2.	Познайомитися з представниками адміністрації установи (організації). Скласти «Візитну картку установи». <i>*Познайомитися з системою державних та спеціалізованих соціальних служб України.</i>	Знайомство, бесіда із представниками адміністрації установи. Вивчення правил внутрішнього розпорядку, режиму роботи установи, її структури, напрямів діяльності, змісту послуг, що надаються населенню, кадрового складу фахівців. Вивчення форм і напрямів взаємодії з іншими установами (закладами охорони здоров'я, правоохоронними органами, закладами освіти та ін.), громадськими організаціями, департаментами. Екскурсія по установі й знайомство з фахівцями. Бесіда з соціальними працівниками. <i>*Ознайомлення з системою державних та спеціалізованих соціальних служб України, їх призначенням, формами підпорядкування, змістом та напрямками діяльності.</i> <i>*Визначення форм та напрямів міжвідомчої взаємодії однієї з соціальних служб, установ системи</i>	Оформлення в щоденнику практики: – «Візитної картки установи» (Додаток Е); – схеми внутрішньої структури установи, системи взаємодії з іншими організаціями; – запис змісту бесіди із представниками адміністрації установи; – <i>*таблиці, що відображає перелік державних та спеціалізованих соціальних служб України, форми їх підпорядкування, зміст та основні напрями діяльності (формат таблиці — довільний);</i> – <i>*схеми/опису системи міжвідомчої взаємодії однієї з установ/соціальних служб (за вибором);</i> – <i>*опису змісту діяльності однієї з</i>	1-й тиждень

		<i>соціального захисту населення України (за вибором) з закладами охорони здоров'я, правоохоронними органами, закладами освіти, органами місцевого самоврядування та ін.)</i> <i>*Визначення місця та ролі громадських і благодійних організацій в системі соціальної роботи.</i>	<i>громадських/ благодійних організацій, що діють у Вашому регіоні.</i>	
3.	Скласти індивідуальний план роботи.	Визначення плану та графіку роботи на практиці з розподілом робочого навантаження (види робіт, порядок та терміни їх виконання, міра участі в заходах установи), враховуючи рекомендації групового керівника та фахівців установи, наявність/відсутність обмежень діяльності в період дії воєнного стану. Консультування з питань виконання конкретних видів робіт.	Оформлення в щоденнику практики: – індивідуального плану проходження практики (Додаток В).	1-й тиждень
4.	Вивчити основні міжнародні, національні, регіональні й локальні нормативно-правові документи, законодавчі акти, що регламентують діяльність соціального працівника в Україні/конкретної установи (організації).	Самостійне, поглиблене вивчення нормативно-правових документів, що регламентують діяльність соціальних працівників в Україні, визначають їх функціональні обов'язки («Кваліфікаційна характеристика», «Етичний кодекс спеціалістів із соціальної роботи України» тощо).	Оформлення у щоденнику практики витягу з міжнародних, національних, регіональних й локальних законодавчих актів, що регламентують діяльність соціального працівника в Україні/соціального працівника конкретної установи. Зафіксувати у щоденнику практики загальні відомості про права та функціональні обов'язки соціального працівника в Україні/соціального працівника конкретної установи.	1-й тиждень
5.	Ознайомитися зі змістом діяльності й службовою	Бесіда з соціальним працівником.	Зафіксувати у щоденнику практики	1-й тиждень

	документацією соціального працівника, за яким закріплено здобувача. Визначення основних категорій клієнтів соціальної служби, зокрема тих, з якими працює фахівець. <i>*Визначення основних категорій клієнтів соціальних служб.</i>	Вивчення: – його функціональних обов'язків, умов праці, можливостей професійного зростання й підвищення кваліфікації; – плану роботи; – соціальних програм різних рівнів, в реалізації яких бере участь установа/фахівець. Визначення основних категорій клієнтів установи, у тому числі тих, з якими безпосередньо працює фахівець; їх типових проблем; правил організації й надання допомоги. <i>*Визначення основних категорій клієнтів соціальних служб, їх типових проблем, правил організації й надання допомоги.</i>	відомості щодо: – предметних й спеціальних умов діяльності соціального працівника (основні функції діяльності, перелік професійних знань та вмінь, умови праці); – методів та форм роботи, які використовує у своїй діяльності фахівець; – міри участі фахівця в розробці й реалізації соціальних програм міського, національного, міжнародного рівнів; – категорій клієнтів установи (їх індивідуальні особливості, проблеми, з якими звертаються, й шляхи їх вирішення). – <i>*категорій клієнтів, з якими працюють соціальні служби, їх типових проблем, правил й алгоритмів надання допомоги.</i>	
6.	Участь у повсякденній діяльності соціального працівника (з урахуванням	Допомога соціальному працівнику в повсякденній діяльності, виконання конкретних доручень; участь	У щоденнику практики відобразити повсякденну діяльність	2-й – 4-й тиждень (2-й тиждень

	особливостей діяльності установи на період дії воєнного стану). <i>*Проаналізувати ризики професійного вигорання соціального працівника.</i>	в організації та реалізації заходів за планом установи (з урахуванням наявності/відсутності обмежень на період дії воєнного стану). <i>*Визначити чинники професійного вигорання соціального працівника. Окреслити шляхи збереження психічного здоров'я, методи стабілізації психоемоційного стану, підвищення рівня стресостійкості.</i>	соціального працівника. Зафіксувати зміст заходів, в організації та реалізації яких брав участь здобувач спільно з фахівцями установи. <i>*Відобразити зміст вправ, технік спрямованих на стабілізацію психоемоційного стану фахівців у сфері соціальної роботи, підвищення рівня їх стресостійкості.</i>	для здобувачів заочної ф.н.)
7.	Вивчити можливості використання технологій соціальної роботи з різними категоріями клієнтів. Застосувати на практиці (за наявності обмежень на період дії воєнного стану – дистанційно, в онлайн-режимі) зазначені нижче технології соціальної роботи. <i>*Здобувачами, що перебувають на ТОГ/ в зоні активних бойових дій, передбачається розробка зазначених методичних матеріалів з перспективою майбутнього їх впровадження в практику діяльності фахівців соціальної сфери в мирний час (з орієнтацією на наступні соціальні категорії – постраждалі від насильства, ВПО, військовослужбовці та члени їхніх сімей).</i>	Виявлення й вивчення специфіки застосування фахівцями установи технологій соціальної роботи з різними категоріями клієнтів.	У щоденнику практики навести приклади технологій, що використовуються у процесі надання соціальної допомоги різним категоріям клієнтів (окремо по кожній категорії). Проаналізувати ефективність їх впливу. Відобразити результати застосування/вивчення технологій соціальної роботи у щоденнику практики та додатках (діагностичні методики, програми соціальної адаптації та профілактики, зміст консультацій та ін.) <i>*Відобрази у щоденнику результати методичної роботи. Представити у додатках власні методичні доробки.</i>	2-й – 4-й тиждень (2-й тиждень для здобувачів заочної ф.н.)

✓ Технологія соціальної діагностики.	Здійснити інформативно-цільовий аналіз документів, інформаційне обстеження конкретного соціуму; діагностику особистості клієнта (за допомогою анкетування, тестування, біографічного методу тощо).	Описати сутність/ результати застосованої технології соціальної роботи у щоденнику практики. Представити у додатках зміст окремих методик (анкети, опитувальники, проєктивні методики), що є поширеними у роботі з клієнтами (до 5-ти).
✓ Технологія соціального консультування.	Розробити зміст консультації з окремим клієнтом або соціальною групою з актуальної соціальної проблематики. Провести консультацію спільно з соціальним працівником. Проаналізувати перебіг консультації, доцільність її змісту, результати.	Описати результати застосованої технології соціальної роботи у щоденнику практики. У додатках представити зміст консультації.
✓ Технологія соціальної адаптації.	Розробити індивідуальну програму адаптації певного соціального об'єкта з числа категорії групи ризику. Реалізувати її зміст/окремі елементи на практиці.	Описати результати застосованої технології соціальної роботи у щоденнику практики. Зміст програми представити у додатках.
✓ Технологія соціальної профілактики.	Розробити план та зміст соціально-профілактичних заходів з окремим клієнтом або соціальною групою. Реалізувати заплановані заходи. Проаналізувати результати діяльності. Розробити зміст буклету з	Описати результати застосованої технології соціальної роботи у щоденнику практики. План та зміст заходів представити у додатках.

		профілактики актуальної соціальної проблеми.	Буклет представити у додатках.	
	✓ Технологія соціального обслуговування й забезпечення.	Визначити порядок надання пільг, соціальних послуг окремій категорії клієнтів (за вибором)/клієнтам установи. Охарактеризувати зміст наданих послуг.	Описати специфіку надання пільг, соціальних послуг окремій категорії клієнтів у щоденнику практики.	
8.	Підбір матеріалів у рамках написання курсової роботи .	Збір статистичних даних, що відповідають цілям і завданням курсової роботи; консультації, бесіди, інтерв'ю зі співробітниками соціальної служби в рамках теми курсової роботи; участь в організації й проведенні анкетування клієнтів соціальної служби.	Відобразити зміст роботи у щоденнику практики.	1-й – 4-й тиждень (2-й тиждень для здобувачів заочної ф.н.)
Підсумковий етап				
9.	Узагальнити отримані на практиці результати.	Узагальнення результатів власної практичної діяльності. Підготовка та оформлення звітної документації. Підготовка звіту про проходження практики.	Звіт про проходження практики у встановленій формі. Відгук-характеристика групового керівника з оцінкою за підсумками практики (Додаток Ж).	4-й тиждень (2-й тиждень для здобувачів заочної ф.н.)

Звітна документація

1. Щоденник практики, у якому відображаються індивідуальний план роботи, щоденні спостереження практиканта, результати всіх передбачених програмою по даному виду практики завдань.
2. Звіт про проходження практики.
3. Характеристика на практиканта, завірена підписом керівника закладу та гербовою печаткою.

Документація подається методисту ЗВО у 3-х-денний термін після закінчення практики. Остаточну оцінку за результати практики виставляє методист ЗВО.

Критерії оцінювання результатів практики здобувачів вищої освіти згідно вимог кредитної трансферно-накопичувальної системи:

- **ступінь** виконання здобувачами завдань практики;
- **якість** теоретичних знань, проявлених під час практики та їх відображення у звітній документації;
- **рівень** сформованості умінь та навичок практичної роботи здобувачів як майбутніх фахівців.

Шкала оцінювання: ECTS

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Зміст критеріїв оцінювання результатів практики в державних та спеціалізованих соціальних службах (виробничій)

Оцінка «А»– всі завдання практики виконано в повному обсязі, виявлено вміння здобувача творчо застосовувати отримані з фахових предметів знання, пов'язані з особливостями професійної діяльності. Здобувач сумлінно виконував всі завдання керівників практики, удосконалював свої знання про правові засади соціальної роботи, навички етичної поведінки фахівця із соціальної роботи, що відображено у звіті. Звіт подано у встановлений термін, він містить всі структурні елементи. У щоденнику практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «відмінно».

Оцінка «**B**» – завдання виконані правильно, але недостатньо повно. Здобувач виконував завдання керівників практики, удосконалював на свої знання про правові засади соціальної роботи, навички етичної поведінки фахівця із соціальної роботи, що відображено у звіті. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи, але є незначні невідповідності. У щоденнику практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «дуже добре».

Оцінка «**C**» – завдання практики виконано, але неповно, в ході виконання завдань, була допущена певна кількість не дуже грубих помилок. Здобувач виконував завдання керівників практики, удосконалював свої знання про правові засади соціальної роботи, навички етичної поведінки фахівця із соціальної роботи, що відображено у звіті. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи, але є певні невідповідності. У щоденнику практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «добре».

Оцінка «**D**» – завдання практики виконано в неповному обсязі, в ході виконання завдань допускалися помилки. Звітна документація недооформлена або оформлена з помилками. У характеристиці-відгуку оцінка керівника за практику від бази – «задовільно».

Оцінка «**E**» – завдання виконано з помилками. Виконано не всі завдання, але значна їх частина, або були допущені неточності. Документація оформлена неповно, з помилками. Щоденник недооформлено. У характеристиці-відгуку оцінка керівника за практику від бази – «задовільно».

Оцінка «**FX-F**» – більшість завдань не виконано. Виявлені проблеми встановлення контакту, не сформовані вміння проводити відповідні види професійної діяльності. Звітна документація оформлена з помилками. Відсутній щоденник, характеристика-відгук.

Рекомендована література:

1. Віщукаєва К. М. Соціальний супровід клієнта: навч. посіб. Одеса: Видавництво Букаєв Вадим Вікторович, 2017. 322 с.
2. Дубич К. В. Вступ до соціальної допомоги: навчальний посібник для студ. вищих навч. закладів. Міністерство освіти і науки України, Національна академія державного управління при Президентові України, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. К.: СЛОВО, 2015. 224 с.
3. Зозуляк-Случик Р. В. Етика соціальної роботи: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Івано-Франківськ: НАІР, 2019. 190 с.
4. Карпенко О. Г. Теорія і практика професійного становлення соціального працівника: навч. посіб. К.: Видавничий Дім “Слово”, 2014. 192 с.
5. Кейс-менеджмент внутрішньо переміщених осіб: метод. рек. / авт.-упоряд. Гусак Н. Є. Київ: [б. в.], 2015. 62 с.
6. Купенко О. В. Соціальна робота: від теорії до практики: навчальний посібник. Суми: Сумський державний університет, 2020. 192 с.
7. Лукашевич М. П., Семигіна Т. В. Соціальна робота: теорія і практика: навч. посіб. 2-ге вид. К.: Каравела, 2014. 368 с.
8. Менеджмент соціальних послуг в умовах війни: матеріали тренінгу / упоряд. О. Волгіна, О. Іванова. Київ. 65 с.
9. Міністерство соціальної політики України: вебсайт. URL: <https://www.msp.gov.ua> (дата звернення: 03.09.2024).
10. Практикум: соціальна сфера (workshop book: social sphere) / автори-укладачі: І. В. Літяга, С. М. Ситняківська; за заг. ред. проф. Н. А. Сейко. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 277 с.
11. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20 жовт. 2014 р. № 1706-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text> (дата звернення 06.08.2024).
12. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07 груд. 2017 р. № 2229-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text> (дата звернення: 05.03.2024).
13. Про затвердження Державного стандарту екстреного та кризового втручання: Наказ Міністерства соціальної політики України від 01 лип. 2016 р. № 716. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0990-16#Text>. (дата звернення: 10.09.2023).

14. Про затвердження Державного стандарту соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах: Наказ Міністерства соціальної політики України від 31 берез. 2016 р. № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0621-16#Text> (дата звернення: 08.08.2024).

15. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю: Закон України від 21 берез. 2001 р. № 875-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12#Text> (дата звернення: 23.08.2024).

16. Про охорону дитинства: Закон України від 26 квіт. 2001 р. № 2402-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text> (дата звернення: 01.09.2024).

17. Про соціальні послуги: Закон України від 17 січ. 2019 р. № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text> (дата звернення: 25.08.2024).

18. Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю: Закон України від 21 черв. 2001 р. № 2558-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14#Text> (дата звернення: 26.07.2024).

19. Психосоціальна допомога внутрішньо переміщеним дітям, їхнім батькам та сім'ям з дітьми зі Сходу України: посіб. для практиків соціальної сфери / Мельник Л.А. та ін.; за ред. Волинець Л.С. К.: ТОВ «Видавничий дім «Калита», 2015. 72 с.

20. Психосоціальна підтримка в умовах надзвичайних ситуацій: підхід резилієнс: навч.-метод. посіб. / [Н. Гусак, В. Чернобровкіна, В. Чернобровкін, А. Максименко, С. Богданов, О. Бойко; за заг. ред. Н. Гусак]; Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». Київ: НаУКМА, 2017. 92 с.

21. Розвиток соціальних послуг під час війни: дослідження. БФ “Право на захист”. URL: https://r2p.org.ua/storage/documents/73c6d24b0db41d1b87296303a1250a19bf4cf7d5_original.pdf (дата звернення: 28.08.2024).

22. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.

23. Сільвестрова О. Ю. Технології соціальної допомоги: навчальний посібник / Луцьк: ЛНТУ, 2023. 104 с.

24. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми: посіб. у 2-х ч.; Ч. 2 (Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми) / А. В. Аносова та ін.; за заг. ред.: Т. В. Журавель, З. П. Кияниці. К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 352 с.

25. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми: посіб. у 2-х ч.; Ч.1. Сучасні орієнтири та ключові технології / Кияниця З. П., Петрочко Ж. В. К.: ОБНОВА КОМПАНІЇ, 2017. 256 с.
26. Соціальна робота: реалії та виклики часу: навчально-методичний посібник / С. О. Омельченко та ін. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2021. 219 с.
27. Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій: практичний посібник / [Т. М. Титаренко, М. С. Дворник, В. О. Климчук та ін.]; за наук. ред. Т. М. Титаренко / Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2019. 220 с.
28. Спільно до нових послуг. Керівництво із впровадження соціальних послуг для сімей з дітьми в громадах. Частина 2. Ведення випадку та міжвідомча взаємодія. Посібник / Дашаківська О. Ю., Стельмах С. С., Максименко К. М. Київ, 2021. 72 с.
29. Технології соціальної роботи і соціальної допомоги в умовах трансформаційного періоду: навчально-методичний посібник / за заг. ред. А. О. Полянничко, А. В. Кирилюк. Суми: ФОП Цьома, 2020. 336 с.
30. Технології соціальної роботи: навчальний посібник з грифом МОН України / О. А. Агарков та ін. Запоріжжя: вид. комплекс АТ "Мотор-Січ", 2015. 487 с.
31. Хлебик С. Р. Етика соціальної роботи: навч.-метод. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. 221 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ В ДЕРЖАВНИХ ТА СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБАХ (ВИРОБНИЧОЇ)

здобувача (ки) _____ курсу _____ групи

(прізвище, ім'я)

База практики:

Термін практики:

Керівники бази практики:

прізвище, ім'я

Керівник-методист ЗВО:

прізвище, ім'я

СТРУКТУРА ЩОДЕННИКА

Дата	Вид роботи та зміст діяльності	Аналіз і рекомендації	Відмітка про виконання

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН РОБОТИ ПРАКТИКАНТА

№ з/п	Зміст роботи	Термін виконання

Анкета «Чого я хочу навчитися?»

I. *Ім'я, прізвище.*

II. *Професійний досвід:*

Маю досвід та навички соціальної роботи з:

- дітьми-сиротами;
- девіантними підлітками;
- людьми з особливими потребами;
- безробітними людьми;
- внутрішньо переміщеними особами/біженцями;
- інше (вказати).

Цей досвід придбав/придбала в результаті:

- навчальної практики;
- особистого життя;
- роботи волонтером;
- працюючи на платній основі;
- інше (вказати).

III. *Професійні потреби.*

Мені подобається взаємодіяти з:

- дітьми дошкільного віку;
- дітьми початкових класів;
- підлітками;
- студентською молоддю;
- різновіковими дітьми та підлітками;
- людьми зрілого віку;
- людьми похилого віку;
- інше (вказати).

На практиці, що відбудеться хотів/хотіла б працювати в:

- центрах соціальних служб;
- Центрах зайнятості;
- Службах у справах дітей;
- центрах комплексної реабілітації з інвалідністю;
- територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг);
- інше (вказати).

Я добре знаю особливості соціальної роботи з:

- дітьми-сиротами;
- девіантними підлітками;

- особами з інвалідністю;
- сім'єю;
- інше (вказати).

IV. Професійний розвиток.

Моя діяльність під час практики характеризується:

- методом «спроб та помилок»;
- методом моделювання;
- плануванням діяльності;
- концептуалізацією (дія – аналіз – вироблення концепції);
- комбінація усіх перелічених методів.

Я володію такими професійно-цінними якостями як ... (вказіть 5).

Як фахівець із соціальної роботи я вмю ... (назвіть свої професійні вміння).

Майбутню практику я хочу використати для того, щоб:

- отримати знання про ...;
- розвинути уміння та здібності;
- зібрати наукову інформацію для курсової роботи;
- інше (вказати).

Візитна картка установи

1. Повна назва установи або організації.
2. Відомча приналежність.
3. Дата створення реєстрації.
4. Адреса (індекс, телефон).
5. Мета діяльності організації.
6. Сфера діяльності установи.
7. Види послуг, які надаються населенню.
8. Режим роботи.
9. Форми роботи.
10. Джерела фінансування.
11. Наявність платних послуг і порядок їхнього надання.
12. Категорії клієнтів, які обслуговуються.

Характеристика-відгук
та оцінка роботи здобувача _____ групи
факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти
Бердянського державного педагогічного університету

(прізвище, ім'я здобувача)

«___» _____ 20_ р.

Посада керівника практики
від організації

(підпис)

(ім'я, прізвище)

печатка

Необхідно зазначити про:

- рівень теоретичних знань, отриманих в університеті;
- успішність виконання завдань практики;
- вміння будувати стосунки з фахівцями та клієнтами соціальної роботи;
- вміння дотримуватись правил поведінки соціального працівника;
- активність у вивченні завдань організації, набутті досвіду роботи;
- якості, які продемонстрував здобувач під час проходження практики в державних та спеціалізованих соціальних службах (виробничій);
- повноту виконання програми та індивідуального завдання;
- загальну оцінку проходження практики.